

Zrównoważone finansowanie: taksonomia i jej kryteria kwalifikacji - pytania i odpowiedzi

Uzupełnienie informacji z czatu:

Podczas webinaru jeden z uczestników na czacie przekazał w kontekście rozporządzenia SFDR i opublikowanego 4.02.2021 r. RTS informację o treści "aktualizacja: banki będą raportować wskaźniki w 2023 roku za rok 2022 (vide: raport z 4.02.2021)". Poniżej przedstawiam wyjaśnienie i szersze uzupełnienie informacji w tym zakresie.

Z kontekstu i uzasadnienia do sprawozdania końcowego dotyczącego projektu rozporządzenia delegowanego uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 w sprawie ujawniania informacji dotyczących zrównoważonego rozwoju w sektorze usług finansowych w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających treść, metodykę i sposób prezentacji informacji dotyczących wskaźników zrównoważonego rozwoju oraz promowania cech środowiskowych lub społecznych i zrównoważonych celów inwestycyjnych w dokumentach przedumownych, na stronach internetowych i w sprawozdaniach okresowych wynika, że wymogi zawarte w rozporządzeniu SFDR dotyczące ujawniania na poziomie podmiotu głównych negatywnych skutków mają zastosowanie od dnia 10 marca 2021 r. zgodnie z informacjami przedstawionymi podczas wystąpienia. Dodatkowe szczegóły określone w "oświadczeniu o głównych negatywnych skutkach dla zrównoważonego rozwoju" na poziomie podmiotu, określonym w RTS (Regulacyjnym Standardzie Technicznym), mają być natomiast wprowadzane stopniowo. Projektowany ww. RTS ustanawia ramy sprawozdawczości w zakresie głównych niekorzystnych skutków do dnia 30 czerwca każdego roku, z okresem referencyjnym obejmującym poprzedni rok kalendarzowy.

Ponieważ Europejskie organy nadzoru (ESA) uważają, że RTS powinien mieć zastosowanie od dnia 1 stycznia 2022 r., oznacza to, że dodatkowe informacje szczegółowe określone w RTS muszą być zgłaszane zgodnie z RTS od tej daty. Natomiast, w przypadku, kiedy uczestnik rynku finansowego publikuje oświadczenie o głównych niekorzystnych skutkach dla zrównoważonego rozwoju zgodnie z RTS poraz pierwszy, nie wymaga się ujawniania informacji dotyczących poprzedniego okresu odniesienia. W praktyce oznacza to, że informacje dotyczące okresu referencyjnego, które należy ujawnić zgodnie z RTS, zostałyby najwcześniej ujawnione dopiero w 2023 r. w odniesieniu do okresu referencyjnego odnoszącego się do 2022 r. Dla uczestników rynku finansowego, którzy nie biorą pod uwagę głównego negatywnego wpływu decyzji inwestycyjnych na czynniki zrównoważonego rozwoju, RTS określają jakie informacje muszą być publikowane na ich stronach internetowych. Doradcy finansowi będą natomiast zobowiązani do ujawniania zarówno sytuacji, w których uwzględniają oni w swoich poradach zasadnicze negatywne skutki, jak i sytuacji, w których tego nie robią.

Według projektu rozporządzenia opublikowanego 4.02.2021 r. data rozpoczęcia stosowania RTS została opóźniona. Europejskie Urzędy Nadzoru zaproponowały w RTS opóźnienie daty rozpoczęcia stosowania RTS do 1 stycznia 2022 r. W projekcie wskazano również na odstępstwo sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych z zakresu 3, które powinno mieć zastosowanie od dnia 1.01.2023 r.

Tak jak podkreślono podczas webinaru wiele regulacji jest aktualnie w fazie opracowywania, projektów i konsultacji w związku z czym zmiany w proponowanych zapisach zachodzą dosyć intensywnie. Należy także pamiętać, iż wszelkie informacje zawarte powyżej wynikają z projektu ww. rozporządzenia delegowanego, w związku z czym istnieje prawdopodobieństwo, iż przyjęte przepisy prawne mogą ulec kolejnej zmianie.

Pytania na jakie udzielono odpowiedzi podczas webinaru:

1. A czy cele określone w taksonomii stanowią listę zamkniętą??
2. Skoro rozporządzenie ws. taksonomii obowiązuje wprost to czy o czymś może decydować Państwo członkowskie?
3. Co oznacza działalność wspomagająca, jakie mogą być przykłady takiej działalności wspomagającej?

Nagranie ze spotkania można zobaczyć [tutaj](#).

Odpowiedzi na pozostałe pytania:

4. Proszę o przykład działania inwestycyjnego biznesowo uzasadnionego realizującego cele bioróżnorodności?

Należy spodziewać się, iż przykłady działań realizujących cel ochrony i odbudowy bioróżnorodności a w zasadzie warunków na jakich dana działalność gospodarcza będzie kwalifikowała się jako wnosząca istotny wkład w realizację tego celu zostaną wskazane w akcie delegowanym określającym szczegółowe techniczne kryteria kwalifikacji dla celu szóstego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13).

Akt delegowany zgodnie z terminami wskazanymi w rozporządzeniu powinien zostać wydany do 31 grudnia 2021 r. w celu rozpoczęcia jego stosowania od 1.01.2023 r.

Na ten moment trudno jest przewidzieć przykłady działań, a także metody ich realizacji jakie zostaną uznane za właściwe. Będzie to przedmiotem wielu ustaleń, konsultacji z szeroką grupą ekspertów i różnych organizacji a także przedsiębiorców, wymiany dotychczasowych doświadczeń adekwatnie do postawionych w tym zakresie celów. Aby móc się do takich działań przygotować wcześniej można śledzić działania platformy ds. zrównoważonego finansowania o której szerzej w odpowiedzi na pytanie 7.

W odniesieniu do działań uzasadnionych biznesowo należy z pewnością zwrócić uwagę na intencje jakimi kierowała się Komisja Europejska ustanawiając ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów jako jeden z celów środowiskowych, którego realizacja będzie warunkowała zakwalifikowanie działalności jako zrównoważonej. Ustanawiając ją jako jeden z celów, który będzie podlegał ocenie w zakresie zgodności z taksonomią uwzględniła niejako jej rolę w uzasadnionych biznesowo działaniach inwestycyjnych. Należy podkreślić, że podejmując się sprawdzenia stopnia zgodności zarówno w odniesieniu do ponoszonych nakładów inwestycyjnych jak i przychodów z danej działalności będzie należało odnieść się również do wkładu w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.

W związku z czym każde działanie zgodne z ww. rozporządzeniem w sposób pośredni lub bezpośredni w zależności od rodzaju prowadzonej działalności będzie miało w kontekście rozwoju i działalności firmy znaczenie biznesowe. Im wyższe wyniki w zakresie zgodności z taksonomią tym większe będą możliwości uzyskania dofinansowania i kredytów na preferencyjnych warunkach czy pozyskania zewnętrznych inwestorów.

5. Jak będzie wyglądało sprawdzanie zgodności z taksonomią?

Sprawdzanie zgodności z taksonomią będzie odbywało się w dwóch zakresach. W ramach sprawdzenia będzie należało policzyć jaki odsetek przychodów pochodzi z działalności zrównoważonej środowiskowo a także jaki odsetek nakładów inwestycyjnych jest przeznaczony na przedsięwzięcia zgodne z taksonomią.

W związku z tym, że rzadko dana spółka wytwarza tylko jeden produkt w jednym zakładzie produkcyjnym i jednym procesie technologicznym to będzie to najczęściej wymagało licznych obliczeń, a także weryfikacji różnych kryteriów.

Ostatecznie powinno się jednak otrzymać liczbę określającą jaki procent przychodów w danym roku, który podlega raportowaniu było zgodnych z taksonomią. Istotną kwestią będzie także podanie informacji według każdego z sześciu celów środowiskowych zawartych w taksonomii tj. ile procent przychodów pochodzi z działalności przyczyniającej się w istotny sposób do realizacji celu pierwszego. Warto też pamiętać, iż wartości te nie muszą się sumować, gdyż dana działalność może realizować więcej niż jeden cel środowiskowy. Analogiczną analizę będzie należało wykonać w odniesieniu do nakładów inwestycyjnych.

Na podstawie informacji uzyskanych od poszczególnych spółek uczestnicy rynku finansowego, którzy udostępniają produkty finansowe będą obliczać swoje wyniki wając je adekwatnie do wartości środków zainwestowanych w poszczególne podmioty. Obliczenia będą dokonywane podobnie jak wśród przedsiębiorstw, które podlegają obowiązkowi oświadczenia na temat informacji niefinansowych również na poziomie ogólnej zgodności z taksonomią, a także w odniesieniu do poszczególnych celów.

6. Co jeszcze w przyszłości może podlegać zmianie w rozporządzeniu dotyczącym taksonomii?

W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13) zawarto informacje m.in. na temat trzech ważnych działań, których realizacja może wpłynąć na zmiany regulacji w nim zawartych:

I. Do dnia 13 lipca 2022 r. i następnie co trzy lata Komisja Europejska publikować będzie sprawozdania dotyczące stosowania rozporządzenia ws. taksonomii. W sprawozdaniu oceniane będą:

- a. postępy w wykonywaniu rozporządzenia w odniesieniu do opracowywania technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej;
- b. ewentualna konieczność zmiany i uzupełnienia kryteriów kwalifikowania danej działalności gospodarczej jako zrównoważonej środowiskowo;
- c. stosowanie definicji zrównoważonych środowiskowo inwestycji w prawie Unii, a także na poziomie państw członkowskich, w tym przepisów wymaganych w celu utworzenia mechanizmu weryfikacji zgodności z kryteriami określonymi w rozporządzeniu;
- d. skuteczność zastosowania technicznych kryteriów kwalifikacji ustanowionych na mocy niniejszego rozporządzenia w zakresie przekierowywania inwestycji prywatnych w stronę zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, szczególnie w odniesieniu do przepływów kapitału, łącznie z udziałem kapitałowym, do przedsiębiorstw prywatnych i innych podmiotów prawnych zarówno poprzez produkty finansowe, objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, jak i inne produkty finansowe;
- e. dostęp uczestników rynku finansowego objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, oraz inwestorów do wiarygodnych, terminowych i możliwych do zweryfikowania informacji i danych dotyczących przedsiębiorstw prywatnych i innych podmiotów prawnych, z uwzględnieniem spółek, w których dokonano inwestycji, objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia i nim nieobjętych oraz – w obu przypadkach – w odniesieniu do kapitału własnego i kapitału obcego, z uwzględnieniem związanych z tym obciążeń administracyjnych, a także procedur dotyczących weryfikacji danych niezbędnych do określenia stopnia dostosowania do technicznych kryteriów kwalifikacji i zapewnienia zgodności z tymi procedurami.

II. Do dnia 31 grudnia 2021 r. Komisja opublikuje sprawozdanie opisujące przepisy, które byłyby wymagane do rozszerzenia zakresu stosowania rozporządzenia poza zrównoważoną środowiskowo działalność gospodarczą oraz opisujące przepisy niezbędne do objęcia tym zakresem:

- a. działalności gospodarczej, która nie ma istotnego wpływu na zrównoważenie środowiskowe, oraz działalności gospodarczej, która wyrządza poważne szkody zrównoważeniu środowiskowemu, jak również przegląd adekwatności szczególnych wymogów dotyczących ujawniania informacji w odniesieniu do przejściowej działalności i działalności wspomagającej;
- b. innych celów dotyczących zrównoważonego rozwoju, w tym celów społecznych.

III. Do dnia 13 lipca 2022 r. Komisja oceni skuteczność procedur doradczych do celów opracowywania technicznych kryteriów kwalifikacji ustanowionych na mocy niniejszego rozporządzenia.

W związku z informacjami na jakie wskazuje rozporządzenie można się spodziewać, że w wyniku powyższych działań na bazie sprawozdań i przeprowadzonych ocen będą dokonywane zmiany w samym rozporządzeniu, a także mogą pojawić się jego doszczegółowienia we wszystkich wskazanych zakresach, włącznie ze zmianą aktów delegowanych, które będą z rozporządzeniem powiązane.

7. Jak powstają techniczne kryteria kwalifikacji zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej?

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13) Komisja ustanawia platformę ds. zrównoważonego finansowania w której skład wchodzić mają:

- a. przedstawiciele Europejskiej Agencji Środowiska; Europejskich Urzędów Nadzoru; Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego oraz Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej;
- b. eksperci reprezentujący zainteresowane strony z sektora prywatnego, w tym uczestnicy rynków finansowych i niefinansowych oraz sektorów działalności gospodarczej, reprezentujący odpowiednie gałęzie przemysłu, a także osoby posiadające wiedzę specjalistyczną w dziedzinie rachunkowości i sprawozdawczości.

c. eksperci reprezentujący społeczeństwo obywatelskie, w tym osoby posiadające wiedzę specjalistyczną w dziedzinie środowiska, spraw społecznych, pracowniczych i zarządzania;

d. eksperci działający we własnym imieniu, posiadający udokumentowaną wiedzę i doświadczenie w dziedzinach objętych niniejszym rozporządzeniem;

e. eksperci reprezentujący środowiska akademickie, w tym uniwersytety, instytuty badawcze i inne organizacje naukowe, w tym osoby z globalną wiedzą specjalistyczną.

Platforma ma uwzględniać szeroki zakres opinii zainteresowanych stron i została utworzona zgodnie z przepisami horyzontalnymi dotyczącymi tworzenia i funkcjonowania grup eksperckich Komisji. Wśród zakresu działania platformy w rozporządzeniu wymienia się głównie doradztwo w wielu kwestiach związanych z technicznymi kryteriami kwalifikacji, pomoc w analizie wniosków składanych przez zainteresowane strony w odniesieniu do ich opracowania lub zmiany, jak również monitorowanie tendencji w zakresie przepływów kapitału w kierunku zrównoważonych inwestycji na poziomie Unii i państw członkowskich.

Jednym z dodatkowych uprawnień Komisji jest również zapraszanie *ad hoc* ekspertów posiadających specjalistyczną wiedzę w określonych dziedzinach do konsultacji i współpracy. Wszystkie te działania mają zapewnić przygotowanie jak najlepszych regulacji wprowadzanych na szeroką skalę. Komisja publikuje na swojej stronie internetowej protokoły posiedzeń platformy i inne odnośne dokumenty aby były one ogólnodostępne a proces ich tworzenia przejrzysty. W rozporządzeniu przewidziano również procedurę na wypadek gdy uczestnicy rynku finansowego uznają, że działalność gospodarcza, która nie spełnia technicznych kryteriów kwalifikacji ustanowionych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub w odniesieniu do której takie kryteria nie zostały jeszcze ustanowione, powinna kwalifikować się jako zrównoważona środowiskowo. W takim przypadku powinni oni powiadomić o tym platformę.

Ponadto rozporządzenie przewiduje, że Komisji w kwestii adekwatności technicznych kryteriów kwalifikacji oraz podejścia przyjętego przez platformę doradza także grupa ekspertów z państw członkowskich. W celu ułatwienia terminowej wymiany poglądów Komisja przekazuje informacje podczas posiedzeń grupy ekspertów państw członkowskich, a informacje te dotyczą przede wszystkim najważniejszych wypracowywanych rezultatów tj. nowe techniczne kryteria kwalifikacji, ich istotne aktualizacje lub projekty sprawozdań.

8. Czy wiadome o ewentualnym uwzględnieniu Taksonomii w UoR?

Z samego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13) nie wynika, aby zmianie miały ulec przepisy zawarte w ustawie o rachunkowości.

W artykule 21 rozporządzenie nakazuje Państwom członkowskim by zapewniły, aby właściwe organy wyznaczone zgodnie z przepisami sektorowymi monitorowały przestrzeganie przez uczestników rynku finansowego wymogów określonych w art. 5, 6, 7 rozporządzenia. Artykuły te dotyczą przejrzystości polityk wynagrodzeń w związku z wprowadzaniem do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju, przejrzystości w zakresie wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju, przejrzystości w zakresie niekorzystnych skutków dla zrównoważonego rozwoju na poziomie produktu finansowego. W zakresie art. 5, 6, 7 rozporządzenia Państwa członkowskie zostały również zobowiązane do ustanowienia przepisów dotyczących środków i sankcji mających zastosowanie w przypadku ich naruszenia wymogów w nich określonych.

W miarę jak będą dokonywane przeglądy rozporządzenia a Komisja Europejska będzie sprawozdawała jego realizację istnieje możliwość dokonywania zmian zarówno w zakresie przepisów unijnych, jak i ewentualnych zmian w przepisach krajowych celem ich doszczegółowienia. Zmiany te będą musiały być zgodne z wszystkimi wymaganiami prawa obowiązującymi Państwa członkowskie wprost i zgodne z kierunkami i celami działań unijnych.

Aktualnie planowane zmiany w ustawie o rachunkowości dotyczą m.in. sporządzanych przez emitentów sprawozdań finansowych i sprawozdań z działalności, które będą musiały mieć formę zgodną z formatem elektronicznym XHTML i nie dotyczą wprost rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 oraz postanowień w nim zawartych. Zmiany w ustawie o rachunkowości wynikają z innej taksonomii, o której mowa w unijnym rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/815 z 17 grudnia 2018 r. uzupełniającym dyrektywę 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących specyfikacji jednolitego elektronicznego formatu raportowania (Dz. Urz. UE L 143/1 z 29.05.2019).

9. Czy zasady zrównoważonego finansowania spowodują, że UE i banki nie będą już udzielały dofinansowania, kredytów bez oceny taksonomii?

W pierwszym etapie funkcjonowania rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13) będzie stosowane przez banki tylko w zakresie, w jakim zarządzają one aktywami (nie będzie stosowane w obszarze działalności kredytowej). W wydanych wytycznych dotyczących udzielania kredytów i ich monitorowania znajduje się informacja, iż zgodność z taksonomią będzie określana jeśli bank zdecyduje się na udzielanie kredytów zrównoważonych środowiskowo. Wówczas składając wniosek o kredyt wnioskodawca, zostanie zapytany o to, w jakim stopniu planowany cel tego kredytu będzie zgodny z taksonomią. Nie wykluczone, że w przyszłości zostaną wprowadzone przepisy wprowadzające obowiązek sprawdzania przez banki, w jakim stopniu kredytowane przez nie spółki są zgodne z taksonomią.

Spółki, które sprawnie przeanalizują swoją działalność w stosunku do kryteriów taksonomii, będą mogły z powodzeniem starać się o dostęp do funduszy i kredytów na inwestycje, które wpłyną na łagodzenie skutków i dostosowanie do zmian klimatu, a także przyczynią się do realizacji pozostałych celów taksonomii. Dzięki czemu akcje takich spółek będą pożądaną w celu wypełnienia luki w portfelach funduszy, które zainwestowały wcześniej w spółki niezrównoważone środowiskowo. Zaostrzające się przepisy związane ze zrównoważonym finansowaniem z pewnością będą miały na celu doprowadzenie do sytuacji, w której coraz więcej dostępnych środków zarówno z budżetu UE jak i uruchamianych przez budżet UE, a także stosowanych w sektorach prywatnych i publicznych będą związane z oceną taksonomii. Należy się spodziewać, że z biegiem czasu będzie coraz mniej środków na finansowanie inwestycji czy działalności, które nie będą powiązane ze zrównoważoną środowiskowo działalnością gospodarczą lub zrównoważoną środowiskowo inwestycją.